Time: 3 hours **Marks: 100**

Please check whether you have got the right question paper.

N.B: 1. All questions are compulsory.

2. Figures to the right indicate full marks.

Q.1 (A) Select the most appropriate answer from the options given below: (Any ten) (10)

1. ___ is concerned with giving orders and instructions to factory workers.
(Routing, dispatching, Scheduling)
2. Mass production is an example of ____ production system. (general, continuous, intermittent)
3. Under _____ inventory technique there is no warehousing facilities for inventory.
(ABC, MAPICS, Just- in- time)
4. _____ popularized the concept of Quality circle. (Japan, Germany, India)
5. In ISO 'S' stands for _____ (Specialization, Standardization, Specification)
6. _____ popularized the concept of Kaizen. (Joseph Juran, Peter Drucker, Masaaki Imai)
7. _____acts as a clearing house of securities.(SEBI, Stock exchange, Commodity market)
8. _____is the first credit rating agency established in India. (CARE, ICRA, CRISIL)
9. Securities are sold for the first time in the _____market. (Secondary, primary, money)
10. Section _____ offers tax rebate to investors in mutual funds. (88, 80C, 100)
11. _____ is an investment vehicle offered by mutual funds to investors.
(SIP, MIP, LIP)
12. Under _____ scheme of mutual fund, the investor can invest at any point of time during the year. (close ended, open ended, index)

(B) State whether the following statements are True or False: (Any ten) (10)

1. Routing is deciding the path of work.
2. Steady flow of production is one of the objectives of marketing department
3. In Intermittent production system, items are produced in small quantities.
4. The Japanese term KAIZEN stands for 'Change for Good'.
5. Service Quality Management leads to customer loyalty.
6. Under Quality Circle the worker voluntary joins the group.
7. Gilt edged securities are issued by Government.
8. The main purpose of SEBI is to protect the interest of investors.
9. Stock broker need not register with SEBI.
10. Hedger plays an important role in money market.
11. There is no difference between speculators and arbitrageurs.
12. Mutual funds invest only in equity market.

581CB1C47F198344C80C845C6F0CC9DB

Q 2. Answer any TWO of the following: **(15)**

a) Explain the importance of Production Planning and Control.

b) What are the measures for improving productivity of an organization?

c) Discuss the techniques of Inventory Control.

Q.3 Answer any two of the following: **(15)**

a) Explain the features of Quality Circle.

b) What is TQM? Discuss its importance.

c) Explain briefly the gaps in SERVQUAL Model.

Q.4 Answer any two of the following: **(15)**

a) Explain the structure of Capital Market in India.

b) Explain the functions of Stock Exchange.

c) Discuss briefly the role of CRISIL.

Q.5 Answer any Two of the following: **(15)**

a) Explain the advantages of mutual funds.

b) Explain the features of future contract.

c) Discuss the role of SHGs.

Q. 6 Write notes on: (any four) **(20)**

i. Intermittent Production System

ii. Dimensions of quality

iii. Six sigma process

iv. Dematerialization

v. Role of Micro finance

vi. Start-up Ventures.

581CB1C47F198344C80C845C6F0CC9DB

(मराठी रुपांतर)

[वेळ: ३ तास] [गुण:१००]

सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्र.१ अ) **खालील पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भर. (कोणतेही दहा) १०**

१. _____ चा संबंध, कारखान्यातील कामगारांना आदेश व सूचना देण्याशी आहे.
(मार्गनिर्धारण, कार्यप्रारंभ, आदश पाठविणे, कार्यवेळापत्रक)

२. मोठ्या प्रमाणावरील उत्पादन हे _____ उत्पादन पद्धतीचे उदाहरण आहे.
(सर्वसामान्य, अखंडित, खंडित)

३. _____ सामग्री नियंत्रण तंत्रामध्ये, सामग्रीच्या साठवणुकीची सोय नसते.
(ABC, MAPIC'S, आयत्या वेळेचे)

४. _____ ने गुणवत्ता वर्तुळे संकल्पना स्पष्ट केली.
(जपान, जर्मनी, भारत)

५. ISO मध्ये S चा अर्थ _____ आहे.
(विशेषीकरण, प्रमाणीकरण, तपशीलीकरण)

६. _____ ने कैझेन संकल्पना प्रसिध्द केली.
(जोसेफ जुरान, पीटर ड्रकर, मसाकी इमाई)

७. _____ हे प्रतिभूतींच्या वटवणी गृहाचे काम करते.
(SEBI, भाग बाजार, वस्तू विनिमय बाजार)

८. _____ ही भारतात स्थापन झालेली पहिली पतनिर्धारण संस्था आहे.
(CARE, CRISIL, ICRA)

९. प्रतीभूतींची विक्री सर्वप्रथम _____ बाजारामध्ये होते.
(दुय्यम, प्राथमिक, नाणे बाजार)

१०. कलम _____, परस्पर निधीमधील गुंतवणूकदारांना कर सवलत देते.
(८८, ८० सी, १००)

११. परस्पर निधीकडून गुंतवणूकदारांना दिले जाणारे _____ हे गुंतवणुकीचे माध्यम आहे.
(SIP, MIP, LIP)

१२. परस्पर निधीच्या _____ योजनेमध्ये, गुंतवणूकदार वर्षभरामध्ये कोणत्याही वेळी गुंतवणूक करू शकतो.
(बंद निधी, खुला निधी, इंडेक्स)

581CB1C47F198344C80C845C6F0CC9DB

ब) **खालील विधाने चूक अथवा बरोबर ते सांगा. (कोणतीही दहा)** **१०**

१. मार्गनिर्धारण म्हणजे कामाचा मार्ग ठरविणे होय.
२. उत्पादनाचा स्थिर ओघ हे विपणन विभागाचे एक उद्दिष्ट आहे.
३. खंडित उत्पादन पद्धतीमध्ये, वस्तूंचे उत्पादन लहान संख्येत घेतले जाते.
४. जपानची संकल्पना कैझेनाचा अर्थ चांगल्यासाठी बदल हा आहे.
५. सेवा गुणवत्ता व्यावास्थापानेमुळे ग्राहकांची विश्वासाहर्ता वाढते.
६. गुणवत्ता वर्तुळामध्ये, कामगार ऐच्छित्करीत्या गटामध्ये सामील होतात.
७. सोनेरी मुलाम्याची प्रतिभूती सरकारकडून दिली आहे.
८. सेबीचा मुख्य उद्देश हा गुंतवणूकदारांच्या हिताचे संरक्षण करणे आहे.
९. भाग दलालास सेबीकडे नोंदणी करणे गरजेचे नसते.
१०. हेजर, नाणे बाजारामध्ये महत्त्वाची भूमिका पार पडतो.
११. सट्टेबाज व मध्यस्थ यांच्यामध्ये काहीही फरक नसतो.
१२. परस्पर निधी फक्त समभाग बाजारामध्ये गुंतवणूक करतात.

प्र.२ **खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे द्या.** **१५**

अ) उत्पादन नियोजन व नियंत्रणाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
ब) संघटनेतील उत्पादकता सुधारण्यासाठीचे उपाय कोणते आहेत?
क) सामग्री नियंत्रणाची तंत्रे चर्चा करून सांगा.

प्र.३ **खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे द्या.** **१५**

अ) गुणवत्ता वर्तुळाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
ब) TQM म्हणजे काय? त्याचे महत्त्व सांगा.
क) SERVQUAL प्रतीकृतीमधील अंतर (गॅप) थोडक्यात स्पष्ट करा.

प्र.४ **खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे द्या.** **१५**

अ) भारतातील भांडवल बाजाराची रचना स्पष्ट करा.
ब) भाग बाजाराची कार्ये स्पष्ट करा.
क) CRISIL ची भूमिका थोडक्यात सांगा.

581CB1C47F198344C80C845C6F0CC9DB

प्र.५ खालीलपैकी दोहोंची उत्तरे द्या. **१५**

अ) परस्पर निधीचे फायदे स्पष्ट करा.

ब) भावी करारची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

क) स्वयं सहाय्यता गटाची भूमिका सांगा.

प्र.६ थोडक्यात टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) **२०**

१. खंडित उत्पादन पद्धती

२. गुणवत्तेचे पैलू

३. सिक्स सिग्मा प्रक्रिया

४. अमूर्तीकरण

५. सूक्ष्म वित्ताची भूमिका

६. नवीन उपक्रम आरंभ

****

581CB1C47F198344C80C845C6F0CC9DB